

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Inspektorát Karlovarský

Inspekční zpráva

Střední odborná škola poštovní

a

**Střední odborné učiliště poštovní,
Dalovice, Hlavní 114**

Hlavní 114, 362 63 Dalovice

Identifikátor školy: 600 009 301

Termín konání orientační inspekce: 30. - 31. května a 7. června 2001

Čj.	52 154/01-5065
Signatura	oe2zu235

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je od 1. září 2000 umístěna v obci Dalovice, v podnětném prostředí bývalého zámečku. Sdružuje střední odbornou školu a střední odborné učiliště. V letošním školním roce jsou vyučovány tři studijní obory SOŠ a jeden studijní obor SOU v 9 třídách, s celkovým počtem 254 žáků. Stanovená kapacita školy je dodržena.

Vyučovány jsou obor 37-42-M/001 Poštovní a peněžní služby (6 tříd), obor 37-41-M/004 Zasilatelství (1 třída), obor 37-41-M/006 Provoz a ekonomika dopravy (1 třída) a obor 37-42-L/003 Poštovní manipulát (1 třída). Všechny vyučované obory jsou uvedeny v platném rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Orientační inspekce se zaměřila na úroveň výuky cizích jazyků a řízení školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Anglický jazyk

Časová dotace výuky cizích jazyků odpovídá schváleným učebním dokumentům, u prvního jazyka je stanovena na tři hodiny, u druhého na dvě hodiny týdně (v oboru Zasilatelství pět hodin a tři hodiny týdně). Výuka druhého cizího jazyka je umožněna úpravou učebního plánu v rámci povolených 10 %. V prvním ročníku si žáci volí jeden cizí jazyk - německý nebo anglický, výuka druhého cizího jazyka je zařazena od druhého ročníku. Vedení školy dbá, aby na začátku studia byli žáci rozděleni do skupin v návaznosti na výuku v základní škole a podle výsledků vstupního testu. Cizí jazyky jsou v prvním ročníku u pokročilejších skupin vyučovány podle nových osnov pro SOŠ, které jsou v platnosti od 1. září 2000. Obsahově je vyučování anglického jazyka vedeno ve škole nejednotně - užívá se různých učebnic českého i britského původu: Angličtina pro jazykové školy I, II a III, učebnice řady Twist a New Hotline, na jejichž základě jsou zpracovány tematické plány. Do těch je zařazena i výuka odborné terminologie. Hospitované hodiny prokázaly, že učitelé se na výuku anglického jazyka připravovali svědomitě, adekvátně k používaným materiálům a svým odborným a pedagogickým schopnostem a zkušenostem.

Výuku anglického jazyka zajišťují dva učitelé s vysokoškolským pedagogickým vzděláním pro první stupeň základní školy, což neodpovídá vyhlášce MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Vyučující mají k dispozici kvalitní přenosné magnetofony, slovníky středního rozsahu, video v místnosti dočasně vyčleněné pro výuku cizích jazyků, omezený počet audioorálních a audiovizuálních pomůcek. Používají také další doplňkové i kopírované materiály. Anglickému jazyku se vyučuje jednak v kmenových třídách, jednak dočasně ve stísněných podmínkách dvou místností, ve kterých je do budoucna plánováno zřízení studoven s počítači. Učebny jsou vybaveny standardním školním nábytkem, výzdoba tematicky odpovídající předmětu je zde minimální. Zařazení anglického jazyka do rozvrhu hodin splňuje psychohygienické požadavky na výuku, intenzita světla v malých učebnách při umělém osvětlení je podle odborného vyjádření dostačující.

Ke komunikaci v hospitovaných hodinách anglického jazyka a k zadávání pokynů pro práci ve třídě učitelé střídavě používali český i anglický jazyk. Žáci reagovali s větším či menším porozuměním, delšího samostatného projevu se však odvážili až po předchozí přípravě. Používané starší české učebnice nevytvářejí dostatek prostoru pro samostatnou či skupinovou práci žáků, ke spontánnímu cizojazyčnému projevu či k častějšímu nácviku poslechu s porozuměním. Nedostatek doprovodných audioorálních cvičení k těmto učebnicím učitelé

částečně kompenzovali zařazováním poslechu anglických písní. Gramaticko-čtecí metodu práce s učebnicí zpestřovali připravenými doplňkovými materiály a texty z časopisu Bridge. V hospitovaných hodinách vedených převážně v angličtině podle moderních britských učebnic se učitelé soustředili na rozvoj a procvičování všech komunikativních dovedností žáků včetně poslechu s porozuměním. Hospitované hodiny anglického jazyka byly většinou standardní, tj. průměrné s převahou pozitiv na straně vyučujících, jedna hodina byla vzhledem k větší aktivitě žáků velmi dobrá.

V jedné hodině byly prověřovány znalosti dříve probíraného učiva - konverzačního tématu a slovní zásoby - ústním zkoušením u tabule, na závěr jiné hodiny vyučující zařadil stručný písemný test.

Pedagogové si počínali klidně a rozvážně, žáci i při živějším projevu nepřekročili nezbytnou míru kázně. Vztahy mezi učiteli a žáky se jeví jako příznivé, výuka probíhala v korektní až přátelské atmosféře. Komunikace byla většinou jednosměrná - od vyučujících k žákům. K rozvoji komunikativních dovedností škola organizuje konverzační soutěže s postupem do okresního kola.

Oblast plánování a přípravy dosahuje velmi dobré úrovně. Materiální a psychohygienické podmínky jsou průměrné, stejně jako organizace a formy výuky. Oblasti motivace a hodnocení, interakce a komunikace mají průměrnou úroveň.

Kvalita vzdělávání v anglickém jazyce je ve sledovaných oblastech průměrná.

Německý jazyk

Německý jazyk je ve škole vyučován jako jeden ze tří cizích jazyků, žáci mají možnost volby. Ve sledovaných hodinách byl jazyk německý vyučován jako povinně volitelný předmět. Hodinové dotace předmětu jsou v jednotlivých ročnících v souladu se schválenými učebními dokumenty platnými pro jednotlivé studijní i učební obory, obsah učebních osnov je rozpracován do jednotlivých časových etap výuky. V souladu s obsahem učiva jsou vyučujícími zpracovány tematické plány, učební osnovy jsou plněny. Vyučující německého jazyka jsou sdruženi v předmětové komisi, spolupráce členů komise je na velmi dobré úrovni.

Výukou německého jazyka jsou pověřeny čtyři vyučující, dvě splňují stanovenou odbornou a pedagogickou způsobilost dle výše uvedené vyhlášky, dvě vyučující mají jen způsobilost pedagogickou. Chybějící odborná způsobilost neovlivňuje negativně úroveň výuky.

Vzhledem k omezeným prostorovým podmínkám školy jsou pro výuku německého jazyka využívány prostory studoven, dále probíhá výuka předmětu v kmenových učebnách, kam jsou operativně dopravovány potřebné didaktické pomůcky. Žáci mají k dispozici vhodné učebnice, pracují soustavně s odbornými texty a publikacemi, zejména slovníky, a dalšími doplňkovými materiály, které jsou připravovány jednak jednotlivými vyučujícími, jednak v rámci spolupráce vyučujících německého jazyka v předmětové komisi při přípravě maturitního opakování. K nim patří zejména odborné texty odpovídající po stránce obsahové odbornému zaměření studovaného oboru. Ve všech sledovaných hodinách byla použita didaktická technika, její využití bylo vzhledem k zamýšlenému záměru vždy efektivní, účelné a vhodné.

Psychohygienické zásady výuky jsou dodržovány zejména z hlediska střídání činností, do rozvrhu je předmět zařazen správně.

Všechny sledované hodiny výuky německého jazyka byly pečlivě připravené, metody a formy práce použité ve sledovaných hodinách odpovídaly náročnosti učiva i úrovni dovedností a znalostí žáků. Převažovaly hodiny vedené v cizím jazyce, většina vyučujících dbá důsledně na správnou výslovnost žáků, samozřejmostí je zadávání základních pokynů v německém jazyce. Při výkladu gramatického učiva bylo částečně využíváno mateřského jazyka s ohledem na míru

porozumění a složitost probíraného tématu. Pochopení probírané učební látky bylo ověřováno procvičováním na názorných příkladech. Ve většině sledovaných hodin vyučující vytvářely dostatečný prostor jak k nenásilnému získávání nových poznatků, procvičování gramatiky a slovní zásoby, tak k projevení vlastního názoru žáků vhodným včleněním konverzačních témat z okruhu běžných životních situací. Žáci jsou vedeni k samostatnosti a částečně též k sebehodnocení. V celkovém počtu sledovaných hodin převažovaly hodiny s vysokým tempem a značnou aktivitou žáků.

V úvodu všech sledovaných hodin byli žáci seznámeni se záměrem hodiny, některé byly zahajovány motivačním vstupem, jiné vhodnou a nenásilnou řízenou konverzací. Následovala různá forma opakování, které tvořilo přirozený přechod k další části hodiny. K prověřování zvládnutého učiva bylo používáno různých forem; klasického zkoušení, zkoušení formou rozhovoru i písemného prověřování. Také úroveň práce s chybou byla ve většině hodin na velmi dobré úrovni. Motivace žáků ze strany učitelů byla v jednotlivých hodinách různá. Ke zvýšení pracovní aktivity žáků bylo částečně využíváno navozování komunikativních situací, dále pak formy samostatné práce či práce ve skupinách na základě soutěže a práce s textem, ve vyšších ročnících pak byla zřejmá uvědomělá snaha získávat jazykové znalosti vzhledem k volbě německého jazyka jako maturitního předmětu. Žáci jsou hodnoceni průběžně na základě ústního i písemného prověřování znalostí a dovedností, většina vyučujících používá k hodnocení aktivity žáků pravidelného a jednoznačného verbálního hodnocení, které je žáky akceptováno.

Úroveň komunikace mezi žáky a vyučujícími je celkově velmi dobrá. Přátelský a otevřený přístup většiny vyučujících umožňuje aktivní zapojení žáků do výuky i využití prostoru pro uvědomělou komunikaci mezi žáky, aniž by byla snižována autorita učitele či porušována kázeň.

V průběhu inspekce byly zhlédnuty čtyři maturitní zkoušky z jazyka německého. Sledované maturitní zkoušky žáků proběhly v souladu s obecně platnými školskými předpisy.

Kvalita vzdělávání v jazyce německém je ve sledovaných oblastech hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání v anglickém a německém jazyce byla ve sledovaných oblastech celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Ředitelka plánuje činnost školy dlouhodobě (zpracovala výhledové záměry do roku 2004) i krátkodobě, v horizontu jednoho školního roku. Plán činnosti pro školní rok 2000/2001 je obsáhlým dokumentem, zahrnujícím plánování všech oblastí života a činnosti školy. Úkoly jsou stanoveny konkrétně a adresně, vždy s vyznačením termínu splnění. Součástí dokumentu je i rozpracování ročních záměrů do jednotlivých měsíců, z toho pak vycházejí operativní týdenní plány. Celoškolní záměry jsou koordinovány s plány předmětových komisí a s minimálním preventivním programem. Plánované cíle jsou průběžně plněny, závěry a náměty pro další práci projednává ředitelka s pracovníky na poradách.

Učební plány jednotlivých ročníků ve všech vyučovaných oborech jsou zpracovány v souladu se schválenými vzdělávacími dokumenty.

Školu vede ředitelka spolu se svou zástupkyní, hospodářskou oblast zajišťuje ekonomka. Vedoucí pracovnice mají písemně rozděleny kompetence, ředitelka delegovala na zástupkyni

i kontrolní pravomoci. Koordinaci výchovně-vzdělávací oblasti zajišťují předmětové komise, jejichž předsedové zodpovídají spolu s ředitelkou za kvalitní výuku. Základní komise pro odborné a všeobecně vzdělávací předměty jsou strukturovány do jednotlivých sekcí podle konkrétních disciplin.

Základním prostředkem informování pracovníků jsou měsíční i týdenní plány činnosti, přenos informací probíhá i na pedagogických a provozních poradách. Velmi propracovaný informační systém je tvořen mj. souborem dokumentů, postihujících veškerý život školy - organizační řád, náplně práce všech pracovníků a v neposlední řadě Vnitřní řád školy, určený žákům i učitelům. Řada ustanovení ve výše uvedených dokumentech dává pracovníkům i žákům prostor k osobnímu podílu na práci školy. Pro rychlé získávání informací je k dispozici osobní počítač připojený na internet.

Kontrolovaná povinná dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy, rozvrh hodin, záznamy z pedagogických rad) je vedena formálně i obsahově správně.

Styl řízení je založen na demokratickém přístupu vedení školy k jednotlivým učitelům. Velmi podrobně jsou zpracována kritéria pro hodnocení jejich práce, ta jsou v praxi využívána a pracovníky akceptována. O pozitivním sociálním klimatu školy svědčí i výsledky anonymního dotazníku, který v průběhu tohoto školního roku ředitelka zadala pedagogickým pracovníkům a kde je její styl, založený na náročnosti a důslednosti, plně přijímán.

Kontrolní mechanismy jsou účinné, jejich hlavním nástrojem je hospitační činnost. Ta je dostatečně četná a promyšlená. Zaměřuje se především na plnění úkolů z ročního plánu činnosti; zápisy z průběhu navštívených hodin svědčí o erudovanosti členek vedení v pedagogické oblasti. Ředitelka v současné době vytváří systém autoevaluace školy, k tomuto účelu již byly testovány znalosti žáků prvních ročníků (testy SCIO), dále byl zpracován vlastní audit výuky cizích jazyků; v neposlední řadě i poslední výroční zpráva dává velmi přesný a kritický obraz činnosti a rozvoje školy.

Hodnocení kvality řízení

Příkladný způsob plánování všech oblastí činnosti školy je základem promyšlené organizace výchovně-vzdělávací práce. Účinný je systém motivování pracovníků, kontrolní mechanismy fungují účelně a efektivně. Celkově je řízení školy vynikající.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Škola je příspěvkovou organizací, která hospodaří s finančními prostředky přidělenými ze státního rozpočtu. V prvním čtvrtletí roku 2001 byly škole přidělovány finanční prostředky formou měsíčních záloh prostřednictvím referátu školství Okresního úřadu v Karlových Varech. Vyúčtování záloh bylo provedeno v dubnu 2001.

Od 1. dubna 2001, kdy byla škola delimitována z MŠMT ČR do působnosti Karlovarského kraje, jsou finanční prostředky poukazovány měsíčně na účet školy novým zřizovatelem.

Hodnocení použití účelových prostředků

Pro rok 2001 nebyly škole přiděleny účelové finanční prostředky.

Hodnocení čerpání NIV, ONIV

Čerpání neinvestičních výdajů - NIV

Pro rok 2001 má škola stanovený limit 20, 406 přepočtených pedagogických pracovníků,

skutečný stav k 1. květnu 2001 činí 19, 929 pedagogů, z nichž sedm jich vyučuje cizí jazyky.

Všichni zaměstnanci školy jsou odměňováni podle zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění platných předpisů. Ředitelka školy vydala s účinností od 1. ledna 2001 nový Vnitřní platový předpis, jehož součástí jsou kritéria pro přiznávání osobních příplatků, mimořádných odměn a příplatků za třídnictví.

Kontrolovaní pedagogové byli zařazeni do příslušných platových tříd a stupňů v souladu s nařízením vlády ČR č. 251/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, ve znění platných předpisů. Osobní příplatky byly stanoveny k 1. únoru 2001 podle kritérií uvedených ve Vnitřním platovém předpisu, přiznané částky byly úměrné k bodovému hodnocení jednotlivých pedagogů s přihlédnutím k finančním možnostem školy. Při mimořádné aktivitě vyplácela ředitelka školy v souladu s kritérii odměny z fondu odměn.

Kontrolou čerpání NIV nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky, jejich čerpání je v souladu s platnými právními předpisy.

Čerpání ostatních neinvestičních výdajů - ONIV

Pro čerpání ONIV - přímých (učebnice a učební pomůcky) - má škola na rok 2001 vypracovaný návrh rozpočtu, jednotlivé položky byly do návrhu zahrnuty podle potřeb vyučujících s ohledem na finanční prostředky. Ke dni kontroly byly tyto finanční prostředky čerpány ve výši 44, 7 % ročního plánovaného rozpočtu.

V období leden - květen 2001 byly pro výuku cizích jazyků zakoupeny učebnice do učitelské knihovny, cizojazyčné mapy a dále byly zakoupeny 2 monitory k počítačům, které jsou rovněž využívány pro výuku cizích jazyků.

Kontrolované ONIV jsou čerpány v souladu s příslušnými platnými závaznými předpisy, jejich kontrolou nebyly zjištěny žádné nedostatky.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně, kontrolou ve sledovaných oblastech nebyly zjištěny nedostatky.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 14 606/2001-21, ze dne 23. března 2001;
- rozvrh hodin;
- třídní knihy, třídní výkazy;
- záznamy z pedagogických rad;
- vnitřní řád školy;
- Roční plán činnosti (2000/2001);
- odborný posudek hygienických podmínek v jazykové učebně;
- kontrolní záznamy vedení školy;
- vyhodnocení dotazníku Klima školy;
- dokument Audit cizích jazyků;

- vzdělávací programy vyučovaných oborů;
- tematické plány sledovaných předmětů;
- Rozpis rozpočtu k 1. únoru 2001;
- Vnitřní platový předpis včetně příloh;
- personální dokumentace zaměstnanců školy;
- výběrové sestavy vytištěné ze mzdového programu UNICOS;
- statistický výkaz P1-04 za 1. čtvrtletí 2001;
- účetní evidence školy (výpisy z účtů, hlavní účetní kniha, přehled nákladů a výnosů).

ZÁVĚR

Škola má vytvořeny celkově velmi dobré podmínky pro výuku cizích jazyků. Kvalita vzdělávání byla ve sledovaných oblastech hodnocena jako velmi dobrá. V řízení školy byl od doby poslední orientační inspekce ve školním roce 1999/2000 zjištěn pozitivní posun a je hodnoceno jako vynikající.

Finanční prostředky, přidělené škole ze státního rozpočtu, jsou efektivně využívány.

Celkově je činnost školy ve sledovaných oblastech hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdenka Spalová
Členky týmu	Mgr. Milena Jišová
	Mgr. Olga Novotná
	Libuše Fuksová

V Karlových Varech dne 15. června 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. června 2001.....

Ředitelka školy

Podpis

PaedDr. Vladimíra Štrynclová

.....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): OŠMT K. Vary	4. července 2001	169/01
Zřizovatel: OŠMT K. Vary	4. července 2001	169/01

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
		nebyly podány